

Főoldal > ... > Családi Ügyek, Öröklés > Szülői Felelősség – Gyermek Feletti Felügyelet, Kapcsolattartási Jog Latvia

Szülői felelősség – gyermek feletti felügyelet, kapcsolattartási jog

Tartalomszolgáltató:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Lettország

1 Mit jelent a gyakorlatban a jogi értelemben vett szülői felelősség fogalma? Melyek a szülői felelősséggel rendelkező személy jogai és kötelességei?

A gyermek szülői felügyelet alatt áll a nagykorúság eléréséig.

A felügyeleti jog a szülő azon jogát és kötelezettségét jelenti, hogy gondoskodik a gyermekről és a gyermek vagyonáról, valamint képviselje a gyermeket a személyes és vagyoni viszonyokban.

A gyermekről való gondoskodás a gyermek gondozását, felügyeletét és a lakóhelye megválasztására irányuló jogot jelenti.

A gyermekgondozás a gyermek eltartását jelenti, azaz az ételmezés, ruházkodás, lakhatás és egészségügyi ellátás, személyes gondozás, oktatás és nevelés (a szellemi és fizikai fejlődés biztosítása a gyermek személyiségének, képességeinek és érdeklődésének megfelelő figyelembevételével, valamint a gyermek felkészítése a társadalomban hasznos munkára).

A szülői felügyelet a gyermek biztonságáról való gondoskodás és a harmadik felek általi veszélyeztetés megelőzése. A gyermek lakóhelyének megválasztására vonatkozó jog a lakóhely földrajzi helyének és a lakhatás típusának megválasztása.

A gyermek vagyonáról való gondoskodás a gyermek vagyonának kezelése és használata oly módon, hogy a vagyont megőrizték és értéke növekedjen.

2 Általában ki gyakorolja a gyermek felett a szülői felelősséget?

Az együtt élő szülők közösen gyakorolják a szülői felügyeleti jogot. Ha a szülők külön élnek, közös felelősségük továbbra is fennáll. A gyermek gondozását és felügyeletét annak a szülőnek kell ellátnia, akivel a gyermek él. A szülők közösen hoznak döntéseket olyan kérdésekben, amelyek jelentős hatással lehetnek a gyermek fejlődésére.

3 Ha a szülők nem tudják vagy nem akarják gyakorolni a szülői felelősséget gyermekeik felett, kinevezhető-e helyettük egy másik személy?

Ha a gyermek egészségének vagy életének veszélyeztetése az egyik szülőnek felróható (akár a szülő szándékos magatartása, akár mulasztása következtében), vagy a szülő visszaél jogaival vagy nem biztosítja a gyermek számára a gondoskodást és a felügyeletet és ezzel veszélyezteti a gyermek fizikai, mentális vagy erkölcsi

fejlődését, a bíróság megfoszthatja a szülőt a felügyeleti jogától.

A szülő felügyeleti jogtól való megfosztása esetén a bíróság a gyermeket a másik szülő kizárólagos felügyeleti joga alá helyezi. Amennyiben a másik szülő által gyakorolt felügyeleti jog nem biztosít kellő védelmet a gyermek számára a veszéllyel szemben vagy mindkét szülőt megfosztották a felügyeleti jogtól, a bíróság felszólítja a családjogi bíróságot (*bāriņtiesa*), hogy gondoskodjon a gyermek családon kívüli gondozásáról.

4 Ha a szülők elválnak vagy különválnak, hogyan születik döntés a szülői felelősség további gyakorlásáról?

Ha a szülők külön élnek, közös felelősségük továbbra is fennáll. A gyermek gondozását és felügyeletét annak a szülőnek kell ellátnia, akivel a gyermek él. A szülők közösen hoznak döntéseket olyan kérdésekben, amelyek jelentős hatással lehetnek a gyermek fejlődésére. A szülők közötti vitákat – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a családjogi bíróság rendezi. A közös szülői felügyelet a szülők egyezségével vagy az egyik szülő külön felügyeleti jogát megállapító bírósági határozattal megszűnik.

5 Ha a szülők megállapodást kötnek a szülői felelősség tárgyában, milyen alaki szabályokat kell betartani ahhoz, hogy megállapodásuk jogilag kötelező erejű legyen?

Ha a szülők megállapodnak a szülői felelősség tárgyában, és azt szabad akaratukból teljesítik, nem kell hatósági vagy bírósági jóváhagyást kérniük.

6 Ha a szülők nem tudnak megállapodásra jutni a szülői felelősség kérdésében, milyen egyéb, bíróságon kívüli alternatív megoldások vannak a konfliktus rendezésére?

Vita esetén a nézeteltérést vagy egyet nem értést a családjogi bíróság dönti el.

A közvetítés is hatékony lehet a családi konfliktusok rendezésében; a közvetítő, mint semleges harmadik fél segítségével, mindkét fél elvárásainak és igényeinek meghallgatásával megpróbálnak a felek számára elfogadható megoldást találni a vitára. A [„Családi vitákban történő közvetítés” elnevezésű állami költségvetési program](#) keretében, amelyet az Igazságügyi Minisztérium az Okleveles Mediátorok Tanácsával együttműködve hajt végre, a családoknak lehetőségük van arra, hogy az állam által fizetett öt órányi közvetítői ülésen vegyenek részt, míg az alacsony jövedelműnek vagy rászorulónak minősülő családok számára hét órányi ülést fizetnek.

7 Ha a szülők bírósághoz fordulnak, mely kérdésekben hozhat döntést a bíró a gyermekkel kapcsolatban?

Ha a szülők bírósághoz fordulnak, közös vagy külön felügyeleti jogot kérhetnek. Szükség esetén a bíró dönt a tartással, lakóhellyel stb. kapcsolatos kérdésekben is. Az egyedüli felügyeleti joggal rendelkező szülő gyakorolja a gyermek feletti felügyeleti jogot, amely magában foglalja a gyermek személyes és vagyoni ügyeiben a nevében történő eljárás jogát, valamint a gyermek lakóhelye meghatározásának jogát. Mindkét szülő jogosult és köteles a gyermekkel való személyes és közvetlen kapcsolat fenntartására. Ezt a szabályt kell alkalmazni akkor is, ha a gyermek külön él a családtól, illetve már nem él az egyik szülővel vagy a szülők egyikével sem. A gyermektől külön élő szülő jogosult a gyermekre vonatkozó tájékoztatásra, különösen a gyermek fejlődése, egészsége, iskolai eredményei, érdeklődési körei és életkörülményei tekintetében. A felügyeleti jogra vonatkozó szülői vitákat a gyermek érdekében és – amennyiben a gyermek képes véleménye kifejezésére – a gyermek véleményének meghallgatásával kell eldönteni.

8 Ha a bíróság a szülői felügyeletet csak az egyik szülőnek ítéli meg, az

egyben azt is jelenti, hogy a jogot gyakorló szülő a másik szülő előzetes megkérdezése nélkül dönthet a gyermeket érintő minden kérdésben?

Az egyedüli felügyeleti joggal rendelkező szülőt megilleti az ilyen szülői felügyeleti jogból eredő minden jog és kötelezettség. A szülők képességük és pénzügyi körülményeik arányában kötelesek a gyermek tartására. A gyermek gondozásának kötelezettsége az anyára és az apára hárul mindaddig, amíg a gyermek nem képes magáról gondoskodni.

A gyermek tartásának felelőssége nem szűnik meg azzal, hogy a gyermek külön él a családtól, illetve már nem él az egyik szülővel.

A bíróságok az egyedüli felügyeleti jog megítélése során figyelembe veszik az ügy körülményeit, vagyis azt, hogy a gyermek a kereset benyújtásakor melyik szülővel él együtt és melyik szülő gyakorolja a gyermek mindennapos felügyeletét. A gyermek mindkét szülőjével jogosult személyes és közvetlen kapcsolat fenntartására (láthatási jogok). Mindkét szülő jogosult és köteles a gyermekkel való személyes és közvetlen kapcsolat fenntartására. A gyermektől külön élő szülő jogosult a gyermekre vonatkozó tájékoztatásra, különösen a gyermek fejlődése, egészsége, iskolai eredményei, érdeklődési körei és életkörülményei tekintetében. A gyermek feletti felügyeleti jog egyik szülőnek való megítélése nem jelenti azt, hogy a másik szülőtől megvonják a felügyeleti jogokat.

9 Mit jelent a gyakorlatban, ha a bíróság úgy dönt, hogy a két szülő közösen gyakorolja a szülői felügyeletet?

Ha a két szülő közösen gyakorolja a szülői felügyeletet a gyermekek felett, mindkét szülő eljárhat gyermekek nevében a személyes és vagyoni ügyekben. A szülők a gyermek fejlődésével kapcsolatos valamennyi kérdésben közösen hoznak döntést.

10 Ha valaki szülői felelősséggel kapcsolatos kérelmet kíván benyújtani, melyik bírósághoz vagy hatósághoz kell fordulnia? Milyen alaki szabályokat kell betartani, és milyen iratokat kell csatolni a kérelemhez?

A felügyeleti jogra és a láthatási jogra vonatkozó igényeket a gyermek lakóhelye szerinti bíróságon kell benyújtani. A felügyeleti jogra és a láthatási jogra vonatkozó igények esetén a gyermek lakóhelyének a szülők bejegyzett lakóhelyét kell tekinteni. Amennyiben a gyermek szüleinek bejegyzett lakóhelye különböző közigazgatási körzetekben található, a gyermek lakóhelyének a gyermekkel együtt élő szülő lakóhelyét kell tekinteni. Ha a gyermek szüleinek vagy a gyermeknek nincs bejegyzett lakóhelye, a gyermek lakóhelyének a szülők tartózkodási helyét kell tekinteni.

A keresetlevelet a polgári perrendtartás (*Civilprocesa likums*) 128. cikke szerint kell benyújtani. A polgári perrendtartás 129. cikkét kell alkalmazni a keresethez csatolandó dokumentumok tekintetében.

A keresetlevélhez emellett csatolni lehet a családjogi bíróság ügyre vonatkozó véleményét is.

11 Milyen eljárás érvényes ezen esetekre? Van-e sürgősségi eljárás?

A polgári ügyekben folyó bírósági eljárásokra a lett polgári perrendtartás szabályait kell alkalmazni. A gyermek jogainak és érdekeinek védelmére vonatkozó eljárásokat a bíróság sürgősséggel tárgyalja. A bíróság kikéri a családjogi bíróság véleményét a felügyeleti jog megállapítására, a gyermekgondozásra és a láthatási jog gyakorlásával kapcsolatos eljárásra vonatkozó ügyekben és felkéri a családjogi bíróság egy képviselőjét, hogy vegyen részt a bírósági tárgyaláson és ismerje meg a gyermek véleményét, ha a gyermek az életkorára és az érettségére tekintettel képes annak kifejezésére.

A bíróság a polgári ügyeket nyilvános tárgyaláson dönti el, kivéve például a felügyeleti jogra és a láthatási jogra vonatkozó ügyeket. Ehhez hasonlóan a felek indokolt kérelme vagy a bíróság saját döntése alapján a tárgyalásról vagy annak egy részéről a kiskorú érdekében a bíróság kizárhatja a nyilvánosságot.

A feleknek joguk van arra, hogy az ügy gyorsabb elbírálása érdekében indokolt kérelmet nyújtsanak be a bírósághoz. A bíróság ilyen esetben megvizsgálja az indokolt kérelmet.

Az egyik fél kérelmére a bíróság ítéletében kimondhatja, hogy a teljes ítélet vagy annak gyermektartásra vonatkozó része, vagy a felügyeleti jogra vagy a láthatási jogra vonatkozó ügyben hozott ítélet haladéktalanul végrehajtható.

Az egyik fél kérelmére a bíróság ideiglenes tartást megállapító határozatot hoz, amelynek hatálya az ítélet meghozataláig áll fenn.

12 Igényelhető-e jogsegély az eljárás költségeinek fedezésére?

Az alacsony jövedelmű vagy a jogszabályban meghatározott eljárásban rászorultnak minősített személyek, valamint azok a személyek, akik hirtelen (természeti katasztrófa, *vis maior* esetek vagy az ellenőrzésükön kívül álló egyéb körülmények következtében) olyan állapotba és pénzügyi helyzetbe kerültek, amely meggátolja őket a jogaik védelmében, illetve akik teljes mértékben az állam vagy az önkormányzat gondozásában állnak (a továbbiakban: különleges helyzet), jogosultak a jogi segítségnyújtáshoz kapcsolódó pénzügyi támogatás igénylésére.

A személy indokolt kérelmére a bíróság vagy a bíró megvizsgálja az egyén pénzügyi helyzetét és részben vagy egészben mentesíti őt az eljárási költségek megfizetésének kötelezettsége alól és felfüggeszti a bírósági illeték állami költségvetésbe történő megfizetésének kötelezettségét vagy részletfizetési lehetőséget biztosít.

A polgári perrendtartás szerint a felperesnek a gyermektartás behajtására irányuló eljárásban nem kell bírósági illetéket fizetniük.

13 Lehet-e fellebbezni a szülői felelősséggel kapcsolatban hozott döntés ellen?

Az ítélet ellen az általános eljárás szerint lehet fellebbezni, azaz a regionális bírósághoz (*Apgabaltiesa*) benyújtott fellebbezéssel vagy a Legfelsőbb Bírósághoz (*Augstākajā tiesā*) jogkérdésben benyújtott jogorvoslati kérelemmel.

14 Bizonyos esetekben előfordulhat, hogy bírósághoz kell fordulni a szülői felelősséggel kapcsolatos döntés végrehajtása érdekében. Milyen bírósághoz kell fordulni és milyen eljárás követendő ilyen esetekben?

A bírósági határozatokat jogerőre emelkedésüket követően, vagy – az azonnali végrehajthatóság kimondása esetén – haladéktalanul végrehajtják.

A bírósági határozatokat a bírósági végrehajtó hajtja végre.

15 Mit kell tennem az egy másik tagállamban kibocsátott, szülői felelősségről szóló bírósági határozat e tagállamban történő elismerése és végrehajtása érdekében?

A külföldi bíróságok határozatait és ítéleteit a Lett Köztársaság bíróságai elismerik és végrehajtják.

A külföldi bíróságok határozatainak elismerése és végrehajtása a polgári perrendtartásban, valamint a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2201/2003/EK tanácsi rendeletben meghatározott eljárás szerint történik.

A végrehajthatóság megállapítására irányuló kérelmet annak a személynek az állandó lakóhelye szerinti kerületi (vagy városi) bírósághoz, akivel szemben a végrehajtást kérik, vagy annak a gyermeknek az állandó lakóhelye

szerinti kerületi (vagy városi) bírósághoz kell benyújtani, akit a végrehajtás érint. A végrehajthatóvá nyilvánításról vagy a végrehajthatóvá nyilvánítás elutasításáról szóló határozatot egyesbíró hozza meg a benyújtott kérelem és az ahhoz mellékelt iratok alapján, a kérelem benyújtásától számított 10 napon belül, a felek megidézése nélkül.

16 E tagállamban mely bírósághoz kell fordulnom egy másik tagállamban meghozott, szülői felelősségről szóló bírósági határozat elismerésének és végrehajtásának megtámadása érdekében? Melyik eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

Az elsőfokú bíróságnak a külföldi bíróság határozatának elismeréséről szóló határozata a regionális bírósághoz benyújtott kiegészítő panasszal, a regionális bíróság határozata pedig a szenátushoz (*Senāts*) benyújtott kiegészítő panasszal támadható meg.

Az a fél az eljárásban, akinek a bejelentett tartózkodási helye Lettországból található, vagy ennek hiányában a tényleges tartózkodási helye Lettországból található, a határozat egy példányának kézhezvételétől számított 30 napon belül nyújthat be jogorvoslati kérelmet; az a fél az eljárásban, akinek a bejelentett tartózkodási helye vagy a tényleges tartózkodási helye Lettországon kívül található, a határozat egy példányának kézhezvételétől számított 60 napon belül nyújthat be kiegészítő panaszt.

17 Melyik jogot alkalmazza a bíróság a szülői felelősségről szóló eljárásban, ahol a gyermek vagy a felek nem e tagállamban élnek vagy eltérő állampolgársággal rendelkeznek?

Lettországot köti a szülői felelősséggel és a gyermekek védelmét szolgáló intézkedésekkel kapcsolatos együttműködésről, valamint az ilyen ügyekre irányadó joghatóságról, alkalmazandó jogról, elismerésről és végrehajtásról szóló, 1996. október 19.-i hágai egyezmény, valamint a Lett Köztársaság és az Oroszországi Föderáció, Ukrajna, a Belarusz Köztársaság, az Üzbég Köztársaság, a Kirgiz Köztársaság és a Moldovai Köztársaság közti, a jogi segítségnyújtásról szóló kétoldalú megállapodások.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

Last update: 28/01/2025

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.